

Wreel in žl. Gašteiger. Okoli 11. ure je bilo kakih 25 mož zbranih. G. žl. Gašteiger — imel je edini svoj klobuk ali prav za prav nemško kropnico: Cilinder na glavi, kar le jegovo neotesanost in zaničevanje zbranih volilcev kaže — ta gospod spregovori nekaj in zahteva, da se zboru izvoli predsedništvo. Izvolili so: dr. Kocmuta (po rodu Slovenca) za predsednika, Wreel-na za jegovega namestnika, Wiesthalerja pa za tajnika.

Dr. Kocmut da besedo g. Seidlnu, penzioniranemu stotniku, ki se je takoj nazočim priporočati začel za poslanca. Pred vsem razlaga, koliko dobrega da je že storil. Po tej ponižni besedi pa je začel hudo kričati in razsajati. Celó jezen je postal na — mešnike. V svoji jezi je zašel v Rim in je začel obirati sv. Očeta zaradi nezmotljivosti. (Kaplan od sv. Petra, g. Brglez, ugovarja rekoč: „nezmotljivost sv. Očeta ne spada semkaj k denešnjemu zboru“. Predsednik, dr. Kocmut pravi, da se naj govornik ne moti, kdor boče govoriti, naj prosí za besedo.)

Potem nadaljuje gosp. Seidl, silno strastno ndrighaje po duhovnih. Pravi, da mešniki šolo zatirujejo. *) Trdi, da duhovni grozno veliko računijo od štole, da neusmiljeno iz ljudi iztirjavajo, kedar jim pogrebščin ne plačajo ali zapisane brnje ne dajo. Na dalje poudarja Seidl, da vere liberalci ne motijo, da vera mora biti, le norec je zoper vero. No g. Seidl, ako Vas je v teh rečeh pamet srečala, bi bilo že dobro, toda dokazov od Vas in liberalne stranke hočemo.

Naposled poudarja, da mešniki med ljudi trosijo, kakor da svitli cesar nebi bli z dozdnajnimi poslanci zadovoljni. **) H koncu je še bral Seidl nekaj iz bukvic, katere neučeni stotnik gotovo ni razumil. Kajti v „Wegweiser für Wähler der Rechtspartei“ še niti besedice ni o Slovencih druga, kakor da se jim naj pravice dajo, katere jim gredó.

G. predsednik da zdaj besedo g. Brglezu. Vendar ga vpraša, kdo da je? Ta odgovori: Jan. Brglez, kaplan pri sv. Petru pod Mariborom.

Ta pogumni gospod govori mirno in resno, da so ga le krivični napadi g. Seidlna primorali za besedo prositi. Kar zaževa šolo, pravi g. Brglez, zahteva vsak pameten človek, da se otroci v njej dobro podučujejo in izrejajo. Ali k temu je treba, da duhovni in svetni učitelji lepo zastopno in složno delajo. Vera brez djanja je prazna in jalova. Liberalci pravijo, da vere ne motijo, in vendar je g. Seidl sam grajajoč ministra prašal, zakaj je grdega zasramovalca in tujca Zimmermana iz dežele nagnati dal. Da bi mešniki zastran štolarnih plačil debelo računili in z ljudmi „neusmiljeno“ ravnali, govorniku ni znano,

*) Menda zato, ker ondi mladež zastoj podučujejo, kder še liberalci učitelja postaviti ne glestajo. Pis.

**) Zakaj pa nobeni poslanci še niste svojih let do služili? Zakaj so vas pa vselej še pred časom domu poslali? Pis.

akoravno je že 7 let mešnik in so mu po različnih jegovih štacijouih ljudje še zdaj dolžni. On še ni nikogar tožil. Sicer pa mešniki računijo po višej 100 let stari tarifi Marije Terezije, akoravno dohtarji, notarji in drugi gospodje celó druge in nove tarife imajo. Zastran brnje pa je ta: Kar je brnje pisane, ta bo zdaj skoro odpisana. Pri prostovoljni brnji pa je tako, da kadar bo kmet kaj pridelal, bo tudi kaplanu nekaj rad dal; kedar pa ničesar ni, pa nimata obadva nič. Gledé nezmotljivosti sv. Očeta je g. Seidl pozabil razločiti med pravo in krivo ali izmišljeno nezmotljivostjo. Kdor z vsemi liberalci vred misli, da so papež sv. božja oseba, je ubogi nevednež. Naj si kupi bukvice škofa Cverger-ja: „Ueber die Unfehlbarkeit d. heil. Vaters.“

Ako g. Seidl misli, da bi se naj zoper postopače in potepuhe bolj ostro postopalo, mu v tej reči noben pameten človek ugovarjal ne boče. Žalostno je, da število ničvrednežev rase od dne do dne, česar so pa liberalne postave krive.

Zdaj poprime zopet g. Seidl besedo. Skuša tehtne besede g. Brgleza pobijati. Vendar tá se mu je le slaba godila. Govoril je čudno zmedeno in plaho. Najvažniše reči je popolnem izpustil. Še besedice ni vedel črhnoti. Le o Zimmermannu je rekel, da ga je zagovarjal, ker je bil vendar le — človek; alj bil je Seidl v očitni zadregi. Zato mu hiti Frice na pomoč. Poprime besedo, hvali Seidl-na, in ga priporoča za poslanca. Ali med tem je veliko možev odšlo. Ljudje niso bili nič prav zadovoljni. Število ljudi je od prvih 25 nazočih sicer naraslo do 50 mož; naposled je pa kakih 30 bilo za Seidl-na. Ali med temi je bilo mnogo mestjanov, ki na deželi pravice voliti nimajo.

To je slabo znamenje za g. Seidl'na. Jegov nasprotnik, naš národni kandidat, gosp. J. Pajk, se ne bo dal veliko motiti.

Gospodarske stvari.

Kedaj bi se imelo brati? Odgovorimo: tedaj, ko je grozdje zrelo, t. j. kedar so jagode videti svitle, kolikor mogoče sladke, ter se pečka ne drži več peceljna. To pa se ne godi vsako leto ob enem času. Tudi trsna plemena ne zorijo vse in povsod enako. Na primer lipovšina, muškati in žlahtnina dozori 14 dni poprej, kakor pa šipon ali pošip, črnina itd. Iz tega se tudi lahko vidi, da ni dobro v enem vinogradu imeti Bog si ga vedi koliko raznih plemen trsovih. Sploh pa Slovenci prezgodaj berejo. Nekateri že o sv. Mihalu v vinograde hitijo ter tudi druge posestnike prisilijo, da morajo pred časom brati. Drugi že pa o Mihalovem celó vreznega mošta imajo! Sicer pa se z branjem dá čakati le tedaj, kedar je ugodna in topla jesen. In tedaj se tudi ni ustrašiti, ako se na grozdji kaže

gnjiloba. Ta ni toliko škodljiva, kakor tista, ki se loti še čisto nezrelega in kislega grozdja. Zavoljo sladke gnjilobe se ni treba pre nagliti z branjem, kdor hoče pridelati prav zlahotno kaplico. In takim je tudi odsvetovati branje po dežu ali rosi. Tak mošt je vodén, poln nesnage in blata.

Imena štajerskih vinorejcev, ki so pri dunajski razstavi dobili svetinje in pohvalna pisma, so precej številna. Svetinjo napredka so dobili gospodje: Fürst v Ptuju, vojvod Della Grazia v Brunseji, baronja Werner v Ormužu, Klajnošek v Gradci, Kodolič v Radgoni, za ljutomerska vina. Gg. Reiser in Pfrimer v Mariboru za pekerska (pohorska) vina.

Svetinje zasluge so prejeli: gg. Benediktini Admontski, Dirmajer, Fuchs, Seifrid in Murmajer v Ormuži, potem Mat. Fric pri Vel. Nedelji, Sartori v Svetinjah, Hönigman pri sv. Križu, Schenkel v Lukaveih, Kofler v Ptuju, vsi za ljutomerska vina.

Grajščina Negovska za cogonska vina, Sonhamer za radgonsko vino, Paskotini v Ptuju za Haloško in Wibmer v Ptuju za Završki samotok (Ausbruch). Haring v Gradci za kovačlonsko vino pri Slov. Bistrici, Karneri v Vildhaus-u za zlahotni muškatovec.

Pohvalna pisma so dobili: gg. Grof Kodrojo v Maleku, Frisnek v Ernaužu, Kada, Kauchamer in Petovar Lovro v Ormužu, potem Zemljič, Sigmund, Stamer in Stajrar Jan. v Ljutomeru, vsi za ljutomerska vina.

Čolnik v Dervanji, grof Atems, Pavalec pri sv. Jurji, Repa Frane in Wajncirl pri sv. Jakobu, Schörman v Čmureku, za slovenjgoriška vina. Potem Beier v Gradci za slov. bistriško vino, Frohm v Mariboru za Završko vino. Grajščina konjiška, Pan v Konjicah in Hafner v Poličanah za vinarsko črnino. Brandl v Gradci za frajhamsko, Hirschhofer v Gradci za rožpaško, Kamplmilner v Gradci za črešnovsko, grajščino Bizeljka za bizeljsko, grof Wurmbrand za Haloško, potem Janež Fr. in Polanec za ptujsko vino. Škof lavantinski, Krihuber in Mohor v Mariboru za muškatovec; grofica Meranska in Rauscher za pekerska vina. Zemljič Mat. v Ljutomeru je dobil pohvalno pismo tudi za izvrstno slivovico. —

Letošnja letina v obče slabo kaže, kakor se iz vseh avstrijsko-ogerskih dežel iz zanesljivih virov poroča. Najslabeja je letina na Ogerskem s Hrvatskim vred, kjer se v mnogih županijah še setev ni izplačala, kaj bi še le o zimskem preužitku govorili! Goveda in konji dobó se za polovico cene, in še tako ni kupcev najti, vsak bi le rad prodal. — Od mnogo strani se tirja, naj se državni zbor snide ter državno posojilo za veliko silo sklene. Hrvaški deželni zbor išče tudi pota, kako pomagati mnogim krajem, katerim so uime za letos, v vinogradih pa tudi za bodoče leto, ves pridelek uničile.

Skoro vse ogerske trgovinske kamore prosijo, da se naj vvoznica za žito odpravi, tarifa na železnicah za dovažanje žita pa zniža, kar je minister trgovine krepko pospeševati obljubil. (Tako na Ogerskem, ki slovi kot žitnica v Avstriji!) Enako prošnjo do ministerstva trgovine je vložilo tudi ravnateljstvo dunajske žitne in mōčne borze, ki podpira svojo prošnjo s tem, da je letos proti drugim letom samo rži v Avstriji za 16 do 17 milijonov vaganov manj, zares strašanska številka, ktero pa potrjuje poročila iz vseh krajev.

Stanje je tem bolj žalostno, ker je tudi po drugih državah evropskih, razen na Ruskem in podonavskih knježevinah, letina jako slaba.

(Priloga „Reform“ štev. 33.)

Dopisi.

Iz Dravskega polja, 20. sept. (Še en glas zastran g. dr. Gršaka.) Dopisnik iz ormuškega okraja v poslednjem „Gospod.“ očita g. notarju, dru. Gršaku, da je srenjskim predstojnikom „Tednik“ vsilil. Tudi mi to obžalujemo, mislimo pa, da bi g. bilježnik tega ne bil storil, ko bi bil naprej vedel, kakošen da bode ta list. (? Uredn.)

G. dr. Gršak nikakor ni prijatelj onemu liberalizmu, ki se po „Narodu“ in „Tedniku“ šopiri. Ne bo nam g. bilježnik menda zameril, ako navedemo besede, s kterimi je enkrat liberalizem opisal. Rekel je blizo tako-le: „Liberalizem je ena najostudnejših stvari, katero so filozofi iznašli. Po njem se uboštvo in nepoštenost ni zmanjšala nego pomnožila. Povišal je liberalizem državni strošek, ljudstvu pa kruba in preužitka ni dal; ogoljufal je ljudstvo in ga podvrget sebičnosti demagogične stranke. Vsa šolska modrost liberalcev od konca do kraja obstaja v tem, da sō občinstvo (vse javne zadeve) postavili na — lakoto in pa na bajonete (bodala)!“

To so skoz in skoz zdrave misli gospoda bilježnika, ki je sicer tudi poštenjak in nepristransk domoljub, kateri se nad našo stranko ne jezi zaradi tega, ako ljudstvu na korist tirjamo, da se notarjatstvo na kmetih odpravi. Vemo tudi, da g. dr. Gršak razpor v narodnem taboru srčno obžaluje in skuša kolikor le zamore, stranke med sebo pomiriti.

Iz Središča, 21. septembra. — Kakor drugod, vršila se je tudi pri nas dné 31. augusta t. l. sijajna svečanost šolske veselice, ktere je asistirala, kakor mi je bilo iz slovenskih Goric domu se vrnivšemu povedano, c. kr. žandarmerija! Še neverjetna mi se je zdela ta novost, pa, ko je celó — nezmotljiva graška „Tagesp.“ dné 7. sept. št. 206. popisavša našo šolsko veselico isto povedala, moral sem verjeti. Pa glavni vzrok tega prekorednega čina c. k. glavarstva bil mi je celó neznan. „Pa noč ni tako dolga, da dan ne bi prišel“ — in tudi meni je zdaj vse jasno, kar mi je bilo prej temno. Dne 16. septembra prinesel